

Neptun kód:		BTTOR204RKÖ		
Az óra címe:		Oktató:	Tárgyjegyző:	
Régészeti növénytan		Gyulai Ferenc	Pusztainé Fischl Klára	
Az óra címe angol nyelven:		Az óra időpontja:		
Archaeobotany		Meghirdetéskor megadva		
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága:				
Az óra típusa:	Beszám. kötelezettség	Heti óraszám:	Kreditérték:	Előfeltétel:
Előadás	kollokvium	2	3	–
Az óra rövid tartalmi ismertetése:				
<p>A archeobotanika vagy régészeti növénytan, a növényleletek, növényi eredetű termékek meghatározásával, valószínűsítésével foglalkozik. Fő vizsgálati területe a növénytermesztés illetve a vegetáció története. Kutatja az ember és a növényvilág kapcsolatát, az ember gazdasági tevékenységét. A kultúrnövények maradványainak meghatározásán túl nyomon kíséri a vad fajok kultúrfajokká válását, a növénytermesztés és földművelés elterjedését. Gondot fordít a különböző korokból származó növényábrázolásokra, a növénykivadulásokra, a növényekre vonatkozó adatokra. A kultúrnövények elterjedése sajátos termőhelyi igényeik folytán a természet átalakulásához vezetett. A mind kiterjedtebben alkalmazott vizsgálatok megkönnyítik az egykori kultúrák életmódjának tisztázását, lehetőséget biztosítanak az egykori környezet rekonstrukciójára.</p>				
Az óra tematikája, vizsgakérdések stb. részletes ismertetése:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az archaeobotanika helye a tudományok rendszerében, jelentősége, forrásai, módszerei, jelentős kutatói, eredményei. 2. A magvak/termékek megmaradásának okai és főbb típusai. 3. A növénytani leletanyag begyűjtése és feldolgozása. 4. A magleletek meghatározása. 5. Az archaeobotanikai leletek kiértékelése. Mennyiségi kiértékelés. Minőségi (ökoszociológiai) kiértékelés. 6. A növénytársulások fejlődése. 7. Éghajlattani és vegetációváltozások a holocén során. 8. Óvilági és újvilági növények terjedése, archaeo-adventív fajok a Kárpát-medencében. 9. Növénymaradványok a Kárpát medencében: újkőkor, rézkor. 10. Növénymaradványok a Kárpát medencében: bronzkor. 11. Növénymaradványok a Kárpát medencében: vaskor, római kor. 12. Növénymaradványok a Kárpát medencében: kora és késő népvándorlás kor. 13. Növénymaradványok a Kárpát medencében: honfoglalás és Árpád-kor. 14. Növénymaradványok a Kárpát medencében: középkor, újkor. 15. A települési vegetáció kialakulása és változása. 				
Jegy szerzésének feltételei:				
Vizsgán és gyakorlaton való részvétel. Az előadások hallgatása ajánlott.				
Fontosabb kötelező irodalom jegyzéke:				
<p>Gyulai Ferenc: Archaeobotanika. Józsefvárosi Kéziratkönyvtár, Budapest, 2001. P. Hartyányi Borbála, Nováki Gyula és Patay Árpád: Növényi mag- és termésleletek Magyarországon az újkőkortól a XVIII. századig I. Magyar Mezőgazdasági Múzeum Közleménye 1968, 5-85. P. Hartyányi Borbála és Nováki Gyula: Növényi mag- és termésleletek Magyarországon az újkőkortól a XVIII. századig II. Magyar Mezőgazdasági Múzeum Közleménye 1974, 23-73.</p>				
Fontosabb ajánlott irodalom jegyzéke:				
<p>Füzes Miklós: A földművelés kezdeti szakaszának (neolitikum és rézkor) növényleletei Magyarországon (Archaeobotanikai vázlat). Tapolcai Városi Múzeum Közleménye 1, 1990. 139-238. Gyulai Ferenc: Klíma, táj, kultúrák: összefüggések és különbségek a Kárpát-medencében. In: Füleky Gy. (ed.): A táj változásai a Kárpát-medencében a történelmi események hatására. Budapest-Gödöllő, 2000. 9-13. Jacomet, Stefanie, Brombacher, Christoph & Dick, Martin: Archäobotanik am Zürichsee. Ackerbau, Sammelwirtschaft und Umwelt von neolithischen und bronzezeitlichen Seeufersiedlungen im Raum Zürich. Berichte der Zürcher Denkmalpflege 7, 1989.</p>				
Egyéb tudnivalók:				
www.uni-miskolc.hu				